

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 691/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti UNIPHARMA – 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť, Opatovská cesta 4, Bojnice, a obchodnej spoločnosti PHARMAEDUCA, s. r. o., Opatovská cesta 4, Bojnice, zastúpených advokátkou JUDr. Oľgou Rosulegovou, 29. augusta 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 45/2016 z 18. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti UNIPHARMA – 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť a obchodnej spoločnosti PHARMAEDUCA, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti UNIPHARMA – 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť, Opatovská cesta 4, Bojnice (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“) a obchodnej spoločnosti PHARMAEDUCA, s. r. o., Opatovská cesta 4, Bojnice (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“, spolu ďalej aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 45/2016 z 18. apríla 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), doručila Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) žalobu, ktorou si proti sťažovateľke v 1. rade, sťažovateľke v 2. rade a proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný v 3. rade“), uplatnila nárok na zaplatenie 45 000 000 € z titulu náhrady škody „za nezrealizovanú zámenu nehnuteľností, nachádzajúcich sa na [REDAKOVANÉ]“. Žalobca zároveň podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby okresný súd nariadil sťažovateľom zdržať sa nakladania so špecifikovanými nehnuteľnosťami.

Okresný súd o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol uznesením č. k. 30 Cb 1/2016-2019 z 2. februára 2016 tak, že návrhu vyhovel a sťažovateľom uložil zdržať sa nakladania so špecifikovanými nehnuteľnosťami do právoplatného skončenia konania vo veci samej „s odôvodnením, že žalobca osvedčil svoj nárok na náhradu škody spočívajúcej v tom, že pre nezrealizovanie zámennej zmluvy ohľadne predmetných

nehnutelností nemohol dať do podnájmu nehnuteľnosti sťažovateľov, z nájmu ktorých by mu plynul zisk vo vyčíslenej náhrade škody, ako aj konkrétneho osvedčenia, že žalobcovi môže vzniknúť nenahraditeľná ujma, ktorá vyplýva z konania sťažovateľov, ktorí sa už nemenia zaoberať iným obchodom, než je tzv. core bussiness“.

Na základe odvolania sťažovateľov (a žalobcu) rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 18. apríla 2016 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil, *„keď sa v stručnosti nestotožnil so žiadnou námietkou sťažovateľov – počnúc nepríslušnosťou súdu, cez nedostatok pasívnej legitimácie sťažovateľa v 1. rade (absolútnej, lebo nebol v žiadnom záväzkovom vzťahu so žalobcom) a sťažovateľa v 2. rade, ktorý pre konanie žalobcu nerealizoval pochybný obchod a nedostatok pre nesplnenie elementárnych predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia – pretože ich považoval za skutkovo a právne nepodložené“.*

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzajú:

«3. Sťažovatelia namietajú neprípustné obmedzenie ich práva disponovať so svojim majetkom, a to na základe

a) umelo vykonštruovaných informácií zo strany žalobcu, pretože medzi ním a sťažovateľmi nebola nikdy uzatvorená zmluva o zámene nehnuteľností, dokonca sťažovateľ v 1. rade sa žiadnych rokovaní so žalobcom nezúčastnil,

b) neexistencie zákonných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody spôsobenej porušením predzmluvnej povinnosti subjektov zúčastňujúcich sa na procese rokovania o uzavretí zmluvy, ktoré skončilo na samotnom začiatku vinou samotného žalobcu, teda zmluva sa nikdy nedostala ani do finálneho štádia rokovania,

c) účelovo založenej príslušnosti Okresného súdu Košice II cez sídlo žalovanej v 3. rade, ktorá uzavrela so žalobcom tzv. Zmluvu o novácii záväzku a o pristúpení k záväzku sťažovateľov voči žalobcovi, ktorý je predmetom tohto súdneho sporu za účelom výberu vhodného súdu, ktorý vyhovie jeho všetkým vykonštruovaným sporom, čím boli sťažovatelia odňatí svojmu zákonnému sudcovi,

d) Zmluvy o novácii záväzku a o pristúpení k záväzku ako to vyplýva z jej podpisovej strany na str. 5, ktorá na strane veriteľa nie je podpísaná veriteľom, teda žalobcom v tomto

konaní, ale pôvodným veriteľom. Vzhľadom na absenciu parafovania Zmluvy o novácii záväzku a o pristúpení k záväzku zo strany veriteľa (žalobcu), teda spoločnosťou [REDACTED] ako jednej zo zmluvných strán, pričom ju parafoval pôvodný veriteľ, teda spoločnosť [REDACTED], ktorá nie je jej zmluvnou stranou, predmetná zmluva nikdy nenadobudla platnosť, ani účinnosť, a to s poukazom na jej čl. 7. bod 7.1, v ktorom je výslovne uvedené, že „Táto zmluva nadobúda platnosť a účinnosť podpisom oboch Zmluvných strán prostredníctvom oprávnených osôb konať za zmluvné strany (inter praesentes), inak podpisom poslednej z nich.“

e) absolútneho neosvedčenia tvrdeného nároku voči sťažovateľovi v 1. rade preto, že tento ani nebol účastníkom spornej zmluvy a voči sťažovateľovi v 2. rade preto, že predzmluvné vzťahy skončili v jeho rannom štádiu bez uzavretia riadnej zmluvy, a to pre správanie žalobcu,

f) neosvedčenia takého správania sa sťažovateľov, ktoré by svedčilo o zbavovaní sa svojho majetku s cieľom ohroziť výkon rozhodnutia o náhradu škody, ktorá je už teraz iluzórna, vykonštruovaná a teda dubiózna v štádiu tvrdených okolností v podanej žalobe, teda bez existencie čo i len neprávoplatného súdneho rozhodnutia,

g) ujmy, ktorú už sťažovatelia utrpeli napadnutým rozhodnutím, nie je v rozumnom pomere proporcionálna s ochranou, ktorú má predbežné opatrenie vo všeobecnosti poskytovať dotknutým účastníkom konania (tu dubióznej pohľadávke),

h) porušenia základnej rovnosti účastníkov, pretože sa ani slovom nezmienil o námietkach sťažovateľov v podanom odvolaní, v dôsledku čoho ich ani neriešil, čím porušil všetky zložky spravodlivého procesu, a to prima facie proti sťažovateľovi v 1. rade, ktorý absolútne nebol v žiadnom zmluvnom vzťahu voči žalobcovi, ale aj sťažovateľovi v 2. rade, s ktorým sa zmluvný vzťah neuzavrel záväznou zmluvou.»

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, s čl. 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. 04. 2016, sp. zn.: 2 Cob 45/2016, porušené boli.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. 04. 2016, sp. zn.: 2 Cob 45/2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

3. *Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľom náhradu trov konania v sume, ktorú vyčíslime po prijatí návrhu na ďalšie konanie.*“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého

ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Navyše, ústavný súd v súvislosti s tým, že sťažovatelia namietajú rozhodovanie všeobecných súdov o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, považoval za potrebné zdôrazniť, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Preto ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu,

že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 178/2010).

Krajský súd napadnutým uznesením z 18. apríla 2016 rozhodol o odvolaní sťažovateľov proti uzneseniu okresného súdu z 2. februára 2016 o nariadení predbežného opatrenia tak, že toto uznesenie potvrdil ako vecne správne. V napadnutom uznesení krajský súd poukázal na uznesenie okresného súdu, na odvolaciu argumentáciu sťažovateľov a žalobcu smerujúcu proti nariadenému predbežnému opatreniu a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné. Poukázal na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a stotožnil sa s odôvodnením uznesenia okresného súdu. Ďalej v uznesení uviedol:

„Odvolací súd poukazuje na presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a preto nepovažuje za potrebné jeho znenie znovu opakovať.

Len na zdôraznenie správnosti odvolaniami žalovaného v 1/ a 2/ rade napadnutého výroku rozhodnutia považuje odvolací súd za potrebné uviesť:

Odvolanie žalovaných je založené na tom, že súd prvého stupňa pri vydávaní predbežného opatrenia pochybil, nakoľko dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

Pokiaľ ide o predbežné opatrenie toto opatrenie súd nevydáva, ale predbežné opatrenie nariaďuje.

Účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevyklučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania v predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o predbežnom opatrení. Súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha.

Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek za návrh zrušené.

Vo vzťahu k názoru súdu prvého stupňa o osvedčení nároku žalobcu pre potreby predbežného opatrenia žalovaní v 1/ a 2/ rade neuviedli okrem nesúhlasu s týmto názorom žiadnu právnu relevantnú argumentáciu, ktorá by uvedený názor vychádzajúci z právnej úpravy predbežného opatrenia podľa O. s. p. spochybnila.

K žalovaným v 1/ a 2/ rade uvádzaným nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov je potrebné uviesť, že súd pred nariadením predbežného opatrenia nevykonáva dokazovanie v rozsahu ako pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože ak by súd mal povinnosť vykonať pred nariadením predbežného opatrenia dokazovanie, potom by nebol rozdiel medzi nariadeným predbežným opatrením a rozhodnutím vo veci samej.

Pokiaľ ide o námietku miestnej príslušnosti, súd prvého stupňa nepochybil, pretože podľa § 74 ods. 2 O. s. p. na nariadenie predbežného opatrenia je príslušný súd, ktorý je príslušný aj na konanie vo veci samej.

Podľa § 84 O. s. p., na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Žalovaný v 3/ rade má sídlo v obvode Okresného súdu Košice II, preto na nariadenie predbežného opatrenia bol miestne príslušný Okresný súd Košice II.

K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci považuje odvolací súd za potrebné uviesť:

Pod právnym posúdením je potrebné rozumieť činnosť súdu, pri ktorej sa zo zistených skutkových zistení vyvodzuje právny záver a aplikuje sa konkrétna právna norma na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov sa jedná vtedy, ak súd nepoužil správny predpis alebo ak súd aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo zo skutkových zistení vyvodil nesprávny právny záver.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa na zistený skutkový stav aplikoval správne ustanovenia §§ 75a 102 a nasl. O. s. p.

O povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O. s. p. súd môže rozhodnúť len v konaní vo veci samej.“

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového,

ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj uznesenie okresného súdu č. k. 30 Cb 1/2016-219 z 2. februára 2016. Okresný súd v predmetnom uznesení poukázal na obsah návrhu žalobcu a uviedol:

„Navrhovateľ je presvedčený, že súhrn skutkových okolností podrobne popísaných v predchádzajúcich stadiach tohto návrhu a súčasne aj ich preukázaný nepriaznivý zásah do právneho postavenia navrhovateľa viac než postačujúco osvedčuje dôvodnosť nároku. Navrhovateľ disponuje informáciami, že väčšinový akcionár odporcu v 1. rade podniká kroky smerujúce k predaju svojich akcií osobe stojacej mimo akcionársku štruktúru odporcu v 1. rade z ktorej navrhovateľ vyvodzuje vážnu obavu, že v dôsledku realizácie uvažovanej transakcie nový akcionár odporcu v 1. rade môže pristúpiť k predaju nehnuteľností vo vlastníctve odporcu v 1. rade za účelom uskutočnenia racionalizačných opatrení smerujúcich predovšetkým k sústredeniu podnikateľskej činnosti odporcu v 1. rade výlučne a len na tzv. core business, ktorým je distribúcia liekov a zdravotníckych pomôcok. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti najmä na výšku nároku a na to, že odporca v 1. rade podľa zistení navrhovateľa nevládni majetok, z ktorého by navrhovateľ v prípade úspechu v tomto konaní mohol dosiahnuť úplné uspokojenie nároku, navrhovateľ má za to, že sú v tomto prípade dané dôvody na nariadenie predbežného opatrenia. Navrhovateľ má dôvodnú obavu, že odporca v 2. rade má v úmysle disponovať s Nehnutelnosťami 1 a tieto previesť do vlastníctva tretej osoby, pričom tento úmysel navrhovateľ odvodzuje predovšetkým od skutočnosti, že odporca v 2. rade mal v nedávnej minulosti preukázateľne záujem Nehnutelnosti 1 zameniť za [REDAKOVANÉ]. Inak povedané, na základe takéhoto správania tak možno dôvodne usudzovať, že svoj majetok mieni buď znížiť, alebo zmeniť jeho zloženie. Takého konanie však nesporne negatívne ovplyvní jeho majetkové pomery, v dôsledku čoho existuje dôvodná obava, že výkon súdneho rozhodnutia, v prípade úspechu navrhovateľa v tejto právnej veci by mohol byť ohrozený. Za tejto situácie a s prihliadnutím na výšku nároku a na to, že odporca v 2. rade okrem Nehnutelností 1, nevládni žiadne iné nehnuteľnosti, existuje opodstatnená obava, že odporca v 2. rade bude s Nehnutelnosťami 1 vlastnícky disponovať, t. j. prevedie ich na tretiu osobu, čím zmarí uspokojenie nároku.

Navrhovateľ je teda presvedčený, že vyššie uvedené skutočnosti predstavujú konkrétne (reálne existujúce) skutočnosti, ktoré odôvodňujú nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy spočívajúcej v zhoršení právneho postavenia navrhovateľa pri uspokojovaní nárokov. Navrhovateľ si je plne vedomý, že pri nariadení predbežného opatrenia podľa ustanovenia § 76 ods. 1 písm. e) O. s. p. treba osobitne dávať pozor a vziať na zreteľ aj to, či účastníkovi konania nariadením predbežného opatrenia nevznikne neprimeraná ujma na jeho vlastníckom práve. Primeranosť rozsahu navrhovaného predbežného opatrenia navrhovateľ vyvodzuje zo skutočnosti, že odporcovi v 1. rade ani odporcovi v 2. rade nevznikne žiadna ujma na ich vlastníckom práve, nakoľko dotknuté nehnuteľnosti môžu užívať na účely, na ktoré sú určené, a na ktoré ich užívajú aj do doby nariadenia predbežného opatrenia. V tejto súvislosti navrhovateľ ďalej uviedol, že obmedzenie dispozičného oprávnenia predbežným opatrením nie je možné považovať za prípad núteného obmedzenia vlastníckeho práva, na ktoré sa vzťahuje čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a nie je ani zásahom do Ústavou Slovenskej republiky chráneného práva podnikat' zakotveného v čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Obmedzenie vlastníckeho práva je len predbežnou sankciou za pravdepodobné porušenie inej právnej povinnosti. Rozhodovanie a rozhodnutie o predbežnom opatrení v občianskom súdnom konaní je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky. Porušenie tohto základného práva v spojitosti s predbežnými opatreniami predpokladá také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né procesnými prostriedkami obsiahnutými v Občianskom súdnom poriadku. Takýmto porušením však nemôže byť samo osebe nariadenie predbežného opatrenia. Nariadenie predbežného opatrenia nie je na ujmu práva účastníka na súdnu ochranu konečným rozhodnutím vo veci samej, pretože účastník má aj právo navrhnúť zrušenie tohto predbežného opatrenia za predpokladu, že sú splnené podmienky ustanovené v Občianskom súdnom poriadku.“

Okresný súd v prvom rade skúmal podmienky konania – predovšetkým či je miestne príslušným súdom na nariadenie predmetného predbežného opatrenia, pričom v tejto súvislosti uviedol:

„Pred rozhodovaním o nariadenie predbežného opatrenia súd najprv skúmal, či je daná jeho miestna príslušnosť. V tomto prípade ide o všeobecnú miestnu príslušnosť, kedy je miestne príslušných niekoľko súdov, preto v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 O. s. p. možno konať na ktoromkoľvek z nich, na základe čoho je daná miestna príslušnosť Okresného súdu Košice II na konanie o veci, ako aj na nariadenie predbežného opatrenia.“

Následne okresný súd poukázal na § 74 ods. 2, § 76 ods. 1 písm. e), § 76 ods. 4 a § 102 ods. 1 OSP a na predpoklady nariadenia predbežného opatrenia a na jeho účel. Napokon uviedol tieto právne závery:

„Z obsahu návrhu vo veci samej, návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a po oboznámení s predloženými a označenými listinnými dôkazmi (Zmluva o novácii záväzku a o pristúpení k záväzku, Dohoda o budúcom vysporiadaní zo dňa 23. 12. 2014, Zmluva o úvere a o uzavretí budúcej zámennej zmluvy, Rozhodnutie jediného spoločníka [redacted], Zmluva o prevode obchodného podielu, Udelenie súhlasu Daňového úradu Žilina, Zakladateľská listina spoločnosti s ručením obmedzeným [redacted], Zmluva o uzavretí budúcej nájomnej zmluvy, mailová komunikácia, Súpis prác s fotodokumentáciou, Zmluva o uzavretí budúcej nájomnej a podnájomnej zmluvy, Správa z pracovného stretnutia, Výzva na uzatvorenie zmluvy, Reakcia na Výzvu na uzatvorenie zmluvy zo strany odporcu v 1. rade, Reakcia na Výzvu na uzatvorenie zmluvy zo strany odporcu v 2. rade, Návrh odporcu v 1. a 2. rade voči navrhovateľovi na zriadenie práva cesty a návrh na vydanie predbežného opatrenia, výpisy z obchodného registra, výpisy z listov vlastníctva, článok na webe) má súd za to, že navrhovateľ osvedčil skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, aby bolo zrejmé, že v konaní vo veci samej nie je nárok očividne vylúčený. Zároveň osvedčil aj konkrétne ohrozenie, spočívajúce v nebezpečenstve vzniku nenahraditeľnej ujmy.

V tomto prípade osvedčenie skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, vyplýva z toho, že navrhovateľ na základe správania druhej potenciálnej zmluvnej strany v dobrej viere, že predpokladaná zmluva bude uzavretá, zamýšľal a skutočne mal reálne dojednanú možnosť Nehnutelnosti 1 prenajať, Nehnutelnosti 2 a Zariadenia reštaurácií a kaviarní dať do podnájmu, a

inkasovať dohodnuté nájomné, kedy iba konanie odporcov v 1. a 2. rade mu znemožnilo tak urobiť. Podľa súdu v tomto prípade teda osvedčil existenciu protiprávneho úkonu (porušenie prevenčnej povinnosti), vznik škody, príčinnú súvislosť medzi konaním odporcov v 1. a 2. rade a vznikom škody a zavinenie odporcov v 1. a 2. rade.

V tomto prípade osvedčenie konkrétneho ohrozenia, spočívajúce v nebezpečenstve vzniku nenahraditeľnej ujmy, vyplýva z konania odporcu v 1. rade, ktorý verejne prezentuje uskutočnenie racionalizačných opatrení smerujúcich predovšetkým k sústredeniu podnikateľskej činnosti odporcu v 1. rade výlučne a len na tzv. core business (verejné vyhlásenie o predaji nemocníc pre TA SR), ako aj z konania odporcu v 1. a 2. rade, kedy odporca v 1. rade po uzatvorení Dohody previedol na odporcu v 2. rade Nehnutelnosti 1, ktoré mali byť zamenené za [REDACTED], z čoho možno dôvodne uvažovať, že odporca v 2. rade, ktorého jediným spoločníkom je odporca v 1. rade, mieni svoj majetok znížiť resp. zmeniť jeho zloženie.

Z uvedených dôvodov sa preto súd stotožnil zo skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vo vzťahu k odporcovi v 1. rade v smere dočasnej úpravy pomerov – zákazu nakladať s nehnuteľnosťami v rozsahu vymedzenom vo výrokovej časti rozhodnutia, avšak iba vo vzťahu k nehnuteľnostiam, kde mal preukázané nepochybne vlastnícke právo odporcu v 1. rade t. j. kde súd zistil súlad s určením nehnuteľností označených v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia so zapísaným stavom podľa listov vlastníctva (súlad nebol zistený v prípade určenia nehnuteľností - výmera a druh pozemku na LV č. [REDACTED] vedenom Okresným úradom Bratislava pre k. ú. [REDACTED] a na LV č. [REDACTED] vedenom Okresným úradom Prievidza pre k. ú. [REDACTED]).

Súd sa stotožnil aj zo skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vo vzťahu k odporcovi v 2. rade v smere dočasnej úpravy pomerov – zákazu nakladať s nehnuteľnosťami v rozsahu vymedzenom vo výrokovej časti rozhodnutia, avšak tiež iba vo vzťahu k nehnuteľnostiam, kde mal preukázané nepochybne vlastnícke právo odporcu v 2. rade t. j. kde súd zistil súlad s určením nehnuteľností označených v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia so zapísaným stavom podľa listov vlastníctva (súlad nebol zistený v prípade určenia nehnuteľností vedených na LV č. [REDACTED] vedenom Okresným úradom Banská Bystrica pre k. ú. [REDACTED], ktoré navrhovateľ označil ako nebytové priestory – garáž).

Zároveň, nariadením predbežného opatrenia v smere dočasnej úpravy pomerov – zákazu nakladať s nehnuteľnosťami v rozsahu vymedzenom vo výrokovej časti rozhodnutia, nevzniká odporcovi v 1. a 2. rade taká ujma, ktorá by bola neprimeraná výhode, ktorú nariadením predbežného opatrenia získal navrhovateľ t. j. takéto dočasné obmedzenie vlastníckeho práva možno od neho spravodlivo požadovať. Primeranosť rozsahu navrhovaného predbežného opatrenia súd vyvodzuje zo skutočnosti, že odporcovi v 1. rade, ani odporcovi v 2. rade, nevznikne žiadna ujma na ich vlastníckom práve, nakoľko dotknuté nehnuteľnosti môžu užívať na účely, na ktoré sú určené, a na ktoré ich užívajú aj v čase do nariadenia predbežného opatrenia, pričom ich podnikateľská činnosť nie je obmedzená.

Súd ale nevyhovel navrhovateľovi v časti návrhu na vydanie predbežného opatrenia vo vzťahu k odporcovi v 1. a 2. rade v smere dočasnej úpravy pomerov – zákazu nakladať aj so spoluvlastníckymi podielmi nehnuteľností, pretože pokladal za primerané a spravodlivé obmedziť nakladanie iba pre nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve odporcu v 1. a 2. rade.

Pokiaľ sa navrhovateľ v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia domáhal aj uloženia povinnosti odporcovi v 1. a 2. rade zdržať sa nakladania s finančnými prostriedkami na ním vymedzených bankových účtoch, súd návrhu v tejto časti nevyhovel, pretože by účastníkovi konania takýmto spôsobom neprimerane zasiahol do jeho vlastníckeho práva (podstatným spôsobom by mohol obmedziť resp. zamedziť podnikateľskú činnosť odporcov v 1. a 2. rade v smere predmetov činnosti zapísaných v obchodnom registri).

Zároveň, pokiaľ sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi v 3. rade zdržať sa nakladania s finančnými prostriedkami na bankových účtoch, ktorých je majiteľom, súd návrhu tiež v tejto časti nevyhovel, pretože rovnako, ako v prípade odporcov v 1. a 2. rade by takýmto spôsobom neprimerane zasiahol do jeho vlastníckeho práva, navyše takto vymedzený petit je neurčitý a nevykonateľný, keďže nie je zrejmé, ktorými bankovými účtami a v ktorých peňažných ústavoch mu súd má zakázať nakladať.

Vzhľadom na vyššie uvedené, súd návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel v rozsahu vymedzenom vo výrokovej časti rozhodnutia, v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Súd zároveň poukazuje na to, že týmto rozhodnutím nejde o prejudikovanie rozhodnutia vo veci samej, pretože predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím.“

Ústavný súd zastáva názor, že argumentáciu krajského súdu v napadnutom uznesení z 18. apríla 2016 v spojení s argumentáciou okresného súdu v uznesení z 2. februára 2016 možno považovať za dostatočnú a akceptovateľnú. Okresný súd v uznesení z 2. februára 2016 uviedol listinné dôkazy, z ktorých osvedčil pravdepodobnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana – poukázal na to, že žalobca – vychádzajúc z predpokladu uzavretia zámennej zmluvy – mal dojednanú možnosť špecifikované nehnuteľnosti prenajať, resp. dať ich do podnájmu. V základných rysoch identifikoval nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy žalobcu, ktoré malo spočívať vo vyhlásení sťažovateľa v 1. rade o úmysle sústrediť sa na základný predmet podnikania (core business) spojený s prevodom špecifikovaných nehnuteľností na sťažovateľa v 2. rade. Vzhľadom na to, že sťažovatelia nedisponujú iným majetkom, ich ďalším prevodom by došlo k zhoršeniu právneho postavenia žalobcu pri uspokojovaní nárokov uplatnených v žalobe. Okresný súd vyhodnotil aj primeranosť ujmy, ktorá vznikne sťažovateľom nariadeným predbežným opatrením s výhodou, ktorá vznikne žalobcovi. Poukázal na to, že hlavný predmet podnikania sťažovateľov nebude predbežným opatrením dotknutý a naďalej budú môcť nehnuteľnosti využívať spôsobom, ako to robili do času, kým predbežné opatrenie bolo nariadené s výnimkou dispozičného práva, t. j. práva tieto nehnuteľnosti previesť na iného. Okresný súd poukázal aj na možnosť sťažovateľov navrhnúť zrušenie predbežného opatrenia v konaní vo veci samej. Takto právne závery krajského súdu v spojení s právnymi závermi okresného súdu nie sú nelogické alebo vnútorne rozporné, rešpektujú zmysel a účel príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a ako celok nie sú arbitrárne. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu z 2. februára 2016 poskytuje dostatočný podklad na jeho výrok, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia. Nemožno teda dospieť k záveru, podľa ktorého by napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu malo byť arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Na uvedenom závere nič nemení okolnosť, že sťažovatelia sú iného názoru. Ich odlišný právny názor totiž nemôže sám osebe bez ďalšieho zakladať porušenie práv

podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Námietky sťažovateľov vyjadrujú len ich odlišný právny názor vo vzťahu k nariadenému predbežnému opatreniu, ústavný súd však v argumentácii sťažovateľov neidentifikoval ústavne relevantný rozsah.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 18. apríla 2016. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj s odôvodnením uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku podstatné pre posúdenie veci správne interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Uznesenie krajského súdu je náležité odôvodnené, pričom krajský súd jasne a zrozumiteľne objasnil, prečo sa stotožnil s napadnutým uznesením okresného súdu.

V nadväznosti na tieto závery ústavný súd nezistil ani také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva

podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu, pričom ústavný súd prihliadol aj na obsah predbežného opatrenia a na rozsah obmedzení, ktoré z predbežného opatrenia pre sťažovateľov vyplývajú.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017